

รูปแบบการบริหารเชิงรุกผ่านกระบวนการชี้แนะเพื่อส่งเสริมความสามารถ
การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน สำหรับครูโรงเรียนห้วยसानยาววิทยา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2*

AN PROACTIVE ADMINISTRATION MODEL THROUGH COACHING FOR TEACHERS'
ACTIVITY-BASED LEARNING PROMOTING OF HUAI SAN YAO WITTAYA SCHOOL
UNDER THE CHIANG RAI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

อัญชิษฐา เทพท้าว

Anchittha Thepthaw

โรงเรียนห้วยसानยาววิทยา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 เชียงราย ประเทศไทย

Huai San Yao Wittaya School

The Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 2, Chiang Rai, Thailand

Corresponding author E-mail: anchittath@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารเชิงรุกผ่านกระบวนการชี้แนะเพื่อส่งเสริมความสามารถการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน สำหรับครูโรงเรียนห้วยसानยาววิทยา โดยวิธีวิจัยและพัฒนา ดังนี้ 1) ศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบจากแนวคิดและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของครู 14 คน สัมภาษณ์ครูต้นแบบ 7 คน และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน 2) สร้างและตรวจสอบรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ 7 คน 3) ศึกษาผลการใช้รูปแบบโดยครู 14 คน และ 4) ประเมินรูปแบบโดยครู 14 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ประเด็นสนทนากลุ่ม แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และแบบประเมิน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เนื้อหา สรุปรูปแบบ และการทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูต้องการได้รับการพัฒนาการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เทคนิคการสอนและวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย และใช้สื่อการเรียนรู้และสื่อเทคโนโลยีประกอบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน 2) รูปแบบมี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ กลไกกำกับการพัฒนาครู การประเมินผล และปัจจัยสนับสนุน โดยมีกระบวนการชี้แนะ 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นระบุเป้าหมาย ขั้นวางแผนการชี้แนะ ขั้นชี้แนะและให้คำปรึกษา และขั้นทบทวนและปรับปรุง 3) ครูมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ได้แก่ การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานและการจัดการชั้นเรียน การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน การใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาในชั้นเรียน และการประเมินผลการเรียนรู้ โดยรวมสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 และ 4) ครูมีความคิดเห็นต่อรูปแบบด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหารเชิงรุก, กระบวนการชี้แนะ, การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

Abstract

The objective of this research article was to develop an proactive administration model through coaching for teachers' activity-based learning promoting for Huai San Yao Wittaya School. This study used research and development method, as follows: Step 1, to study models 'components, stage and guideline for activity-based learning that data were collected via survey of problems and needs of 14 teachers and 7 model teachers, and interviewed 9 experts. Step 2, to create and review the model by 7 experts, Step 3, to implement the model by 14 teachers, Step 4, evaluation the model by 14 teachers that were purposive selection. The research tools were focus group, semi-structure interview, evaluation form. Research data were percentage, mean, standard deviation, analyzed with content analysis in order to synthesize to derive at conclusions and t-test. The findings showed that 1) Teachers need to improve the use of learning and technology media in activity-based learning management, using various teaching techniques and learning process to organize content and activities and writing activity-based learning lesson plan by workshop training and PLC. 2) The supervision model consist of 6 major components: principles, objectives, regulatory mechanism, process, evaluation, and success factors. The 4 steps of the model process consist of (1) Goal setting, (2) Coaching planning (3) Coaching and consulting, (4) Reflecting and redesign. 3) Teachers were able to write the activity-based learning lesson plan, able to organize activity-based learning activities, and able to use of learning and technology media in activity-based learning management that higher than criteria 75%. 4) Teacher's opinion on input, process, product of model in overall was at the highest level.

Keywords: Proactive Administration Model, Coaching, Activity-Based Learning

บทนำ

การจัดการศึกษาของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์แบบองค์รวมเพื่อสร้างศักยภาพของคนไทยให้เป็นคนมีคุณภาพ คุณธรรม จริยธรรม มีความสมบูรณ์ทางด้านร่างกายและจิตใจ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ตลอดจนเป็นผู้มีความรู้ ทักษะความสามารถที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตและการทำงานในโลกศตวรรษที่ 21 โดยได้กำหนดคุณลักษณะของคนไทย 4.0 ในรูปแบบของผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ ให้เป็นผู้เรียนรู้เพื่อสร้างและคุณภาพชีวิตที่ดีเป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน และการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองและพลโลก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562)

รายงานผลการศึกษาค้นคว้าพัฒนาคุณภาพผู้เรียนจากผลการทดสอบ O-NET ย้อนหลัง 8 ปี ตั้งแต่ปี 2556-2563 และผลการทดสอบ PISA ย้อนหลัง 3 ปี ในปี 2552-2558 โดยการวิเคราะห์สถานการณ์การจัดการศึกษาตามเป้าหมายด้านผู้เรียนและเป้าหมายการจัดการศึกษาของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ย 4 วิชา ได้แก่ วิชาภาษาอังกฤษ สังคม คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ไม่ถึงร้อยละ 50 และไม่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งถือเป็นวิชาพื้นฐานที่นักเรียนจะต้องนำไปใช้ในการศึกษาต่อในระดับสูง และเป็นทักษะสำคัญที่ใช้ในการประกอบอาชีพ เมื่อพิจารณาถึงสภาพปัญหาของนักเรียน พบว่า ปัญหาที่สำคัญที่สุด คือ การอ่าน ปัญหาเด็กอ่านไม่คล่องเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และปัญหาเด็กไม่รักการอ่าน ขาดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนและไม่มีเป้าหมายในการเรียนและเป้าหมายในชีวิต และมีสมาธิสั้น นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนมักจะมีภาวะเครียดหรือร้อนในการเรียนเพิ่มขึ้น หากจัดการเรียนการสอนเป็นแบบการ

ลงมือปฏิบัติมากกว่าการนั่งฟังบรรยายในห้องเรียน วิธีการเรียนรู้เช่นนี้ ทำให้นักเรียนสนใจเรียนมากขึ้น มีผลการเรียนที่ดีขึ้น และสามารถต่อยอดไปสู่ทักษะขั้นสูงอื่นๆ ได้อีกด้วย อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนรู้โดยลงมือปฏิบัติจะมีคุณภาพเมื่อมีสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ที่พร้อมและเพียงพอ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564)

จากการสำรวจปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนห้วยसानยาววิทยา พบว่า การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างไม่เต็มที่ เนื่องจากครูไม่เตรียมความพร้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ขั้นตอนการสอนไม่สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 ทำให้ต้องปิดสถานศึกษาและเร่งจัดการเรียนการสอนแบบทางไกล และยังพบว่า นักเรียนรู้สึกเบื่อหน่ายจากการเรียนรู้ผ่านหน้าจอเป็นเวลานาน ไม่มีสมาธิจดจ่ออยู่กับบทเรียน ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนได้ไม่เต็มที่ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนลดลง นอกจากนี้ยังพบว่าการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นยกระดับผลสัมฤทธิ์ยังขาดการปฏิบัติที่ต่อเนื่อง การยกระดับผลสัมฤทธิ์แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จในระดับหนึ่ง ผลสัมฤทธิ์ระดับชาติของนักเรียนมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงพัฒนาขึ้นโดยรวม แต่ไม่ผ่านเกณฑ์ในบางกลุ่มสาระการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมด้านการอ่าน การเขียน คำนวณให้กับนักเรียนเรียนร่วมยังต้องมีการเปรียบเทียบความก้าวหน้าและการพัฒนาของนักเรียนเป็นรายบุคคล ทั้งนี้โรงเรียนมีแนวทางการแก้ปัญหาเพื่อให้ได้มาตรฐานที่สูงขึ้น คือ พัฒนาให้นักเรียนมีทักษะในการอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณเป็นไปตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดในแต่ละระดับชั้น มีความสามารถในการคิดโดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ ส่งเสริมกิจกรรมการทำโครงการทุกชั้นเรียนเพื่อส่งเสริมกระบวนการคิดและแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล ส่วนด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีจุดที่ควรพัฒนา คือ การพัฒนาครูให้มีความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และใช้สื่อเทคโนโลยีให้เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน โดยส่งเสริมสนับสนุนให้ครูเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อออนไลน์ ทำตามคำแนะนำจากศึกษานิเทศก์ การเข้ารับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง และการทำชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน (โรงเรียนห้วยसानยาววิทยา, 2564)

แนวทางการพัฒนาครูให้ประสบความสำเร็จตามแนวคิดกระบวนทัศน์แบบใหม่ (New paradigm) ซึ่งเป็นมุมมองที่เน้นความต้องการในการพัฒนาครูบนพื้นฐานของปัจเจกบุคคล สามารถทำได้หลายหลายวิธี วิธีการพัฒนาครูที่เป็นบทบาทหรือหน้าที่หนึ่งของผู้บริหารสถานศึกษา คือ การพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการชี้แนะหรือสอนงาน (Coach) ผ่านกระบวนการทำบทเรียนร่วมกัน (Lesson study) ได้แก่ การวิเคราะห์ การวางแผน การปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ การสังเกตของชุมชนแห่งการเรียนรู้ การสะท้อนคิด และการปรับปรุงบทเรียน รวมทั้งให้ความช่วยเหลือ บูรณาการความรู้และทักษะปฏิบัติ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ชี้แนะแนวทางเพื่อพัฒนาครูให้สามารถออกแบบการเรียนการสอน และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างต่อเนื่องและสร้างสรรค์ (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, 2563) การชี้แนะ (Coach) เป็นบทบาทที่สำคัญของการบริหารสถานศึกษาที่จะช่วยเหลือส่งเสริมเกี่ยวกับการรับรู้ การตัดสินใจ การใช้ทักษะทางสติปัญญา และให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูเพื่อการปรับปรุงการเรียนการสอน และเป็นกระบวนการที่ผู้เป็นโค้ชหรือผู้ชี้แนะและผู้ถูกชี้แนะร่วมมือกันเพื่อกระตุ้นให้คิดและเกิดมุมมองที่ยกระดับศักยภาพหรือความสามารถของผู้ถูกชี้แนะไปสู่เป้าหมายที่ต้องการทั้งในด้านการทำงานหรือเรื่องส่วนตัว การชี้แนะจะใช้ทักษะการฟังและตั้งคำถาม ไม่ใช่การสั่งสอนหรือให้คำตอบกับผู้ถูกชี้แนะ (สิบลักษณ์ นรินทร ราชกูร ณ อยุธยา, 2564)

ดังนั้น ผู้วิจัยซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการนิเทศภายในสถานศึกษา ได้ตระหนักถึงความสำคัญที่ว่า การพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน จำเป็นต้องมีการบริหารจัดการ การวางแผน การกำกับติดตาม และประเมินผล จึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเชิงรุกผ่านกระบวนการชี้แนะเพื่อ

ส่งเสริมความสามารถการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน สำหรับครูโรงเรียนห้วยसानยาววิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 เพื่อพัฒนาให้ครูมีความรู้ความสามารถในการ ออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน และทักษะปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เป็นการตอบสนองต่อสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเชิงรุกผ่านกระบวนการชี้แนะเพื่อส่งเสริมความสามารถการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน สำหรับครูโรงเรียนห้วยसानยาววิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการเชิงรุกผ่านกระบวนการชี้แนะเพื่อส่งเสริมความสามารถจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน สำหรับครูโรงเรียนห้วยसानยาววิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเชิงรุกผ่านกระบวนการชี้แนะเพื่อส่งเสริมความสามารถการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน สำหรับครูโรงเรียนห้วยसानยาววิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
4. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเชิงรุกผ่านกระบวนการชี้แนะเพื่อส่งเสริมความสามารถจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน สำหรับครูโรงเรียนห้วยसानยาววิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเชิงรุกผ่านกระบวนการชี้แนะเพื่อส่งเสริมความสามารถการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน สำหรับครูโรงเรียนห้วยसानยาววิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยใช้วิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and development) 4 ขั้นตอน ซึ่งมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รูปแบบการบริหารจัดการและการพัฒนารูปแบบ การบริหารจัดการเชิงรุก กระบวนการชี้แนะ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการโดยศึกษากับครูโรงเรียนห้วยसानยาววิทยา จำนวน 14 คน สัมภาษณ์ครูต้นแบบ จำนวน 7 คน และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ประกอบด้วย อาจารย์มหาวิทยาลัย จำนวน 2 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 5 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง ซึ่งมีคุณสมบัติคือ เป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษาและมีประสบการณ์ในการพัฒนาครู เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ประเด็นสนทนากลุ่ม และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ซึ่งมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปข้อมูล

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารจัดการเชิงรุกผ่านกระบวนการชี้แนะเพื่อส่งเสริมความสามารถการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน สำหรับครูโรงเรียนห้วยसानยาววิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยนำข้อมูลที่ได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐานมาออกแบบและยกร่างรูปแบบการบริหารจัดการเชิงรุกผ่านกระบวนการชี้แนะเพื่อส่งเสริมความสามารถการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน สำหรับครูโรงเรียนห้วยसानยาววิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จากนั้นตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ประกอบ ผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษาซึ่งเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย จำนวน 4 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษา เป็นผู้บริหารสถานศึกษา

วิทยฐานะเชี่ยวชาญ จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านนิเทศการศึกษา จำนวน 1 คน ทั้งหมดได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง โดยใช้การสนทนากลุ่มและแบบตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือรูปแบบ ซึ่งมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเชิงรุกผ่านกระบวนการชี้แนะเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน สำหรับครูโรงเรียนห้วยสำนยาววิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยการนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้กับผู้เข้าร่วมวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนห้วยสำนยาววิทยา จำนวน 14 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง เพื่อประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานและการจัดการชั้นเรียน ด้านการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้านการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาในชั้นเรียน และผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมิน และแบบบันทึกภาคสนาม แต่ละฉบับมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เนื้อหาและสรุปข้อมูล และการทดสอบค่าที (t-test)

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเชิงรุกผ่านกระบวนการชี้แนะเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน สำหรับครูโรงเรียนห้วยสำนยาววิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูโรงเรียนห้วยสำนยาววิทยา จำนวน 14 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมิน มีค่า IOC เท่ากับ 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พบว่า สภาพปัญหา พบว่า 1) ครูโรงเรียนห้วยสำนยาววิทยาส่วนใหญ่จัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริง ครูบางส่วนใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม การทำงานเป็นทีม และมีครูบางคนที่ขาดความรู้ความเข้าใจกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน 2) ความต้องการของครู คือ ได้รับการพัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานประกอบการใช้สื่อการเรียนรู้และสื่อเทคโนโลยี เทคนิคการสอนและวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานที่หลากหลาย และการจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติ การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน 3) แนวทางการบริหาร คือ ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานโดยเน้นการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย และใช้สื่อการเรียนรู้และสื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ให้ครูพัฒนาตนเองด้วยการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม อบรมเชิงปฏิบัติการ และกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC)

2. รูปแบบการบริหารจัดการเชิงรุกผ่านกระบวนการชี้แนะเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน สำหรับครูโรงเรียนห้วยสำนยาววิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กลไกกำกับพัฒนาครู 4) กระบวนการ 5) การประเมินผล 6) ปัจจัยสนับสนุน และมีกระบวนการชี้แนะ 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นระบุเป้าหมาย ขั้นวางแผนการชี้แนะขั้นชี้แนะและให้คำปรึกษา และขั้นทบทวนและปรับปรุง โดยรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบ พบว่า

3.1 ผลการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานกับเกณฑ์ร้อยละ 75

ตารางที่ 1 ผลประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานกับเกณฑ์ร้อยละ 75

ความสามารถในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน	จำนวนครู	คะแนนเต็ม	\bar{x}	S.D.	ร้อยละ	df	ค่าสถิติ (t)	P	เทียบเกณฑ์ร้อยละ 75
1. ด้านการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน	14	32	29.36	2.71	91.74	13	7.407*	.000	ผ่าน
2. ด้านจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานและการจัดการชั้นเรียน	14	40	34.64	3.77	86.61	13	4.602*	.000	ผ่าน
3. ด้านการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน	14	32	29.79	2.33	93.08	13	9.305*	.000	ผ่าน
4. ด้านการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาในชั้นเรียน	14	24	20.14	3.30	83.93	13	2.428*	.030	ผ่าน
5. ด้านการประเมินผล การเรียนรู้	14	40	34.57	3.27	86.43	13	5.223*	.000	ผ่าน

* $p < .05$

จากตารางที่ 1 สรุปได้ว่า หลังการเข้าร่วมพัฒนาครูตามรูปแบบการบริหารจัดการเชิงรุกผ่านกระบวนการชี้แนะเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน สำหรับครูโรงเรียนห้วยสำนวยาววิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ครูมีความสามารถในการจัดการกิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 การสะท้อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานในประเด็นชื่อแผนการจัดการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ที่ใช้จัดการเรียนการสอน การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะผู้เรียน การใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาในชั้นเรียน การประเมินผลการเรียนรู้ สรุปได้ว่า

3.2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ครูได้จัดทำขึ้นส่วนใหญ่มีความชัดเจน เข้าใจง่าย สอดคล้องคล้อยกับสาระการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แต่มีครูบางคนที่ต้องปรับปรุงการเขียนชื่อแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีความชัดเจนมากขึ้น

3.2.2 ครูส่วนใหญ่กำหนดสาระการเรียนรู้สอดคล้องกับสาระสำคัญและจุดประสงค์การเรียนรู้ มีความกระชับ เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน แต่ครูบางคนควรอธิบายสาระการเรียนรู้ให้ชัดเจนในเรื่องที่จะสอน และควรเน้นเนื้อหาที่ใกล้ตัวนักเรียน ให้นักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้

3.2.3 ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม ได้ลงมือปฏิบัติ เน้นให้นักเรียนได้สืบค้นและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และสะท้อนผลการเรียนรู้ผ่านการตอบคำถาม การนำเสนอหน้าชั้นเรียน การทำใบงาน แต่ยังมีจุดที่ควรพัฒนา คือ ครูควรใช้คำถามกระตุ้นความคิดของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้สะท้อนคิดของตนเอง การจัดการกิจกรรมเน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง และเพิ่มกิจกรรมการเรียนรู้ในการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อสืบค้นข้อมูลที่นักเรียนสนใจเกี่ยวข้องกับบทเรียน

3.3.4 นักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานกลุ่ม ทักษะการสืบค้นสารสนเทศ ทักษะการคิดสร้างสรรค์ผ่านการลงมือปฏิบัติจริงเป็นกลุ่ม โดยแสดงชิ้นงานหรือผลงานของตนเองผ่านการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน รวมทั้งมีทักษะการสื่อสารที่สามารถอธิบายองค์ความรู้ให้กับเพื่อนในชั้นเรียนได้

3.3.5 ครูใช้สื่อเทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอน อาทิเช่น คลิปวิดีโอ Power point, Youtube เป็นต้น แต่ครูควรศึกษาเรียนรู้เพิ่มเติม และควรใช้สื่อที่ทันสมัย ทันท่องสถานการณ์ปัจจุบันที่ช่วยกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ผลงานของนักเรียน และควรใช้สื่อเทคโนโลยีที่หลากหลาย

3.3.6 ครูได้ระบุงการวัดและประเมินผลครอบคลุมทั้งด้าน KPA แต่ควรเพิ่มการประเมินชิ้นงานและระบุเกณฑ์ที่ชัดเจนในการวัดระดับคุณภาพเพื่อตัดสินผลงานของนักเรียนและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

4. ผลการประเมินรูปแบบการนิเทศเชิงรุกผ่านกระบวนการชี้แนะเพื่อส่งเสริมความสามารถการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน สำหรับครูโรงเรียนห้วยสำราญวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2

ตารางที่ 2 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเชิงรุกผ่านกระบวนการชี้แนะเพื่อส่งเสริมความสามารถการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน สำหรับครูโรงเรียนห้วยสำราญวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 โดยรวม

รายการ	n = 14		ระดับความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
ด้านปัจจัยนำเข้า	4.56	0.33	มากที่สุด
ด้านกระบวนการ	4.60	0.27	มากที่สุด
ด้านผลผลิต	4.56	0.32	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.57	0.28	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเชิงรุกผ่านกระบวนการชี้แนะเพื่อส่งเสริมความสามารถการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน สำหรับครูโรงเรียนห้วยสำราญวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนห้วยสำราญวิทยา โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.28) ได้แก่ ด้านกระบวนการ ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.27) ด้านผลผลิต ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.32) ด้านปัจจัยนำเข้า ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.33) ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พบว่า ครูมีความต้องการได้รับการพัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานประกอบการใช้สื่อการเรียนรู้และสื่อเทคโนโลยี เทคนิคการสอนและวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานที่หลากหลาย และการจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน และการใช้กระบวนการ PLC ในการพัฒนาครู เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เป็นส่วนหนึ่งของแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการลงมือทำ (Learning by doing) ของ John Dewey เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ พฤติกรรม สมรรถนะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ (ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน และคณะ, 2565) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาครูให้มีความเป็นมืออาชีพ จำเป็นต้องพัฒนาครูให้มีความสำคัญในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ทักษะความสามารถในด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ การทักษะการจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน การใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาในชั้นเรียน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (พินสุดา สิริธรรังศรี, 2560); (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และพเยาว์ ยินดีสุข, 2561); (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2564) และการที่ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้

เรียนรู้จากกลุ่มให้มากที่สุด ค้นพบ และสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตัวผู้เรียนเอง เกิดการเรียนรู้และสามารถแก้ปัญหาได้ และยังช่วยส่งผลให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการทำงานร่วมกับผู้อื่นหรืออยากร่วมกิจกรรมที่ครูผู้สอนจัดขึ้น เพราะการเข้าร่วมและมีบทบาทในการเรียนรู้จะช่วยให้ผู้เรียนมีความพร้อม มีความกระตือรือร้น และมีความสุขในการเรียน (สุชีรา มีอาษา, 2558); (ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน และคณะ, 2565)

2. รูปแบบการบริหารจัดการเชิงรุกผ่านกระบวนการชี้แนะเพื่อส่งเสริมความสามารถการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน สำหรับครูโรงเรียนห้วยसानยาววิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กลไกกำกับการพัฒนาครู 4) กระบวนการ 5) การประเมินผล 6) ปัจจัยสนับสนุน และมีกระบวนการชี้แนะ 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นระบุเป้าหมาย ขั้นวางแผนการชี้แนะ ขั้นชี้แนะและให้คำปรึกษา และขั้นทบทวนและปรับปรุง โดยรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นเกิดจากการศึกษาสภาพและความต้องการ รวมทั้งแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดรูปแบบการบริหารจัดการและการพัฒนารูปแบบ การบริหารจัดการเชิงรุก กระบวนการชี้แนะ และความสามารถในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ทำให้ได้รูปแบบที่ได้มีความเหมาะสมกับสภาพการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนห้วยसानยาววิทยา และเน้นการพัฒนาครูเป็นรายบุคคล โดยทฤษฎีการบริหารที่นำมาใช้ในการพัฒนารูปแบบ ได้แก่ แนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม แนวคิดการบริหารการเปลี่ยนแปลง ทฤษฎีแรงจูงใจ และแนวคิดการทำงานเชิงรุก ซึ่งเป็นการทำงานที่มีการวางแผนเป็นขั้นตอน และเป็นกระบวนการที่มีส่วนร่วมและการทำงานร่วมกันของครูเพื่อมุ่งเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจัดการเรียนการสอน (นปภา สุกุลพิทักษ์ และธดา สิทธิธาดา, 2565) และกระบวนการของรูปแบบที่ได้พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 4 ขั้นตอนเน้นกระบวนการชี้แนะที่ส่งเสริมความสามารถการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานของครูเป็นรายบุคคล ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน การเขียนแผนการจัดการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เทคนิคและกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน การใช้สื่อการเรียนรู้และสื่อเทคโนโลยี ประกอบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง จึงมีความเชื่อมั่นว่าเมื่อครูได้รับการพัฒนาตามรูปแบบดังกล่าว จะมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานที่สูงขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นจากผลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 คน

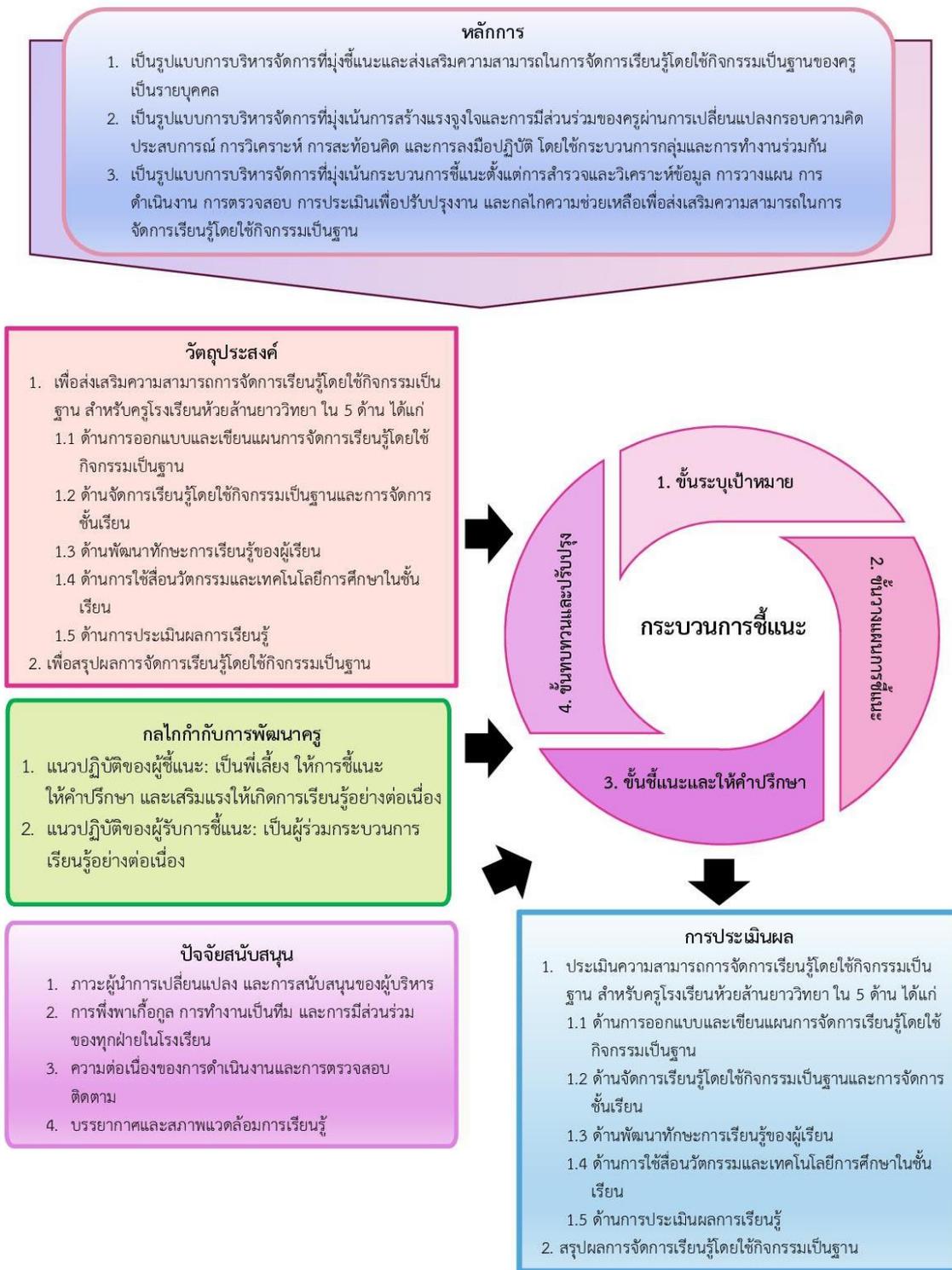
3. ผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเชิงรุกผ่านกระบวนการชี้แนะเพื่อส่งเสริมความสามารถการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน สำหรับครูโรงเรียนห้วยसानยาววิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผล ครูมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานด้านการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ด้านจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานและการจัดการชั้นเรียนด้านการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้านการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาในชั้นเรียน ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 เมื่อพิจารณาความสามารถทั้ง 5 ด้าน พบว่า ครูมีความสามารถในการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาในชั้นเรียนน้อยที่สุด อาจจะเป็นเพราะว่า สภาพบริบทของโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนชนบท และมีข้อจำกัดในด้านสื่อการเรียนรู้และสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย ทำให้ครูใช้สื่อเทคโนโลยีประกอบการจัดการเรียนรู้น้อย แต่มีการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในห้องเรียนโดยใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีอยู่และแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาความสามารถในการใช้สื่อการเรียนรู้และสื่อเทคโนโลยีให้ดียิ่งขึ้นต่อไป และจากการสังเกตการปฏิบัติงานกิจกรรมการเรียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน พบว่า ครูมีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานและมีความสามารถปฏิบัติกิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพิ่มสูงขึ้น อาจจะเป็นเพราะว่ากระบวนการชี้แนะของผู้นิเทศ ซึ่งใช้คำถามที่มุ่งให้ครูได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนที่ชัดเจนมากขึ้น มีวิธีการสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียน และมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน แสดงให้เห็นว่า การชี้แนะของผู้นิเทศทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจ

และมั่นใจในการปฏิบัติมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดกระบวนการชี้แนะของวัชรากล่าวว่า การชี้แนะทำให้ครูได้ทำความเข้าใจกับเทคนิคการสอนและรูปแบบการสอนใหม่ๆ และนำไปปฏิบัติในชั้นเรียน โดยมีเพื่อนครูและผู้นิเทศร่วมกันให้ความช่วยเหลือ สังเกต และบันทึกผลการปฏิบัติ ทำให้ครูได้ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง (วัชรากล่าวว่า, 2556)

4. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเชิงรุกผ่านกระบวนการชี้แนะเพื่อส่งเสริมความสามารถการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน สำหรับครูโรงเรียนห้วยसानยาววิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนห้วยसानยาววิทยา โดยรวมด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เพราะอาจจะเป็นเพราะว่า ครูมีความเห็นว่างรูปแบบการบริหารจัดการเชิงรุกผ่านกระบวนการชี้แนะที่พัฒนาขึ้นสามารถช่วยให้ครูแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การได้รับความรู้ใหม่จากการเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญภายนอกมาให้ความรู้และชี้แนะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานและการได้รับการชี้แนะจากผู้ชี้แนะที่เป็นศึกษานิเทศก์ในระหว่างการพัฒนาครูตามกระบวนการของรูปแบบ การพาครูกิจ กระตุ้นให้ครูได้รู้จักวิธีการแก้ปัญหา สามารถช่วยให้ครูจัดการเรียนการสอนได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถใช้เทคนิคการสอนและการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายมากขึ้น รวมทั้งการสะท้อนคิดทำให้ครูทราบข้อบกพร่องและนำไปปรับปรุงแก้ไขทำให้ครูประสบความสำเร็จในการสอนมากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดการเสริมสร้างพลังอำนาจของ Gibson ที่ว่าการเสริมพลังอำนาจทั้งการให้ การรับ การแลกเปลี่ยน การมีปฏิสัมพันธ์กัน วางเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน ช่วยให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ เกิดความตระหนัก เป็นการสร้างความเข้มแข็งให้บุคคล มุ่งเน้นการแก้ปัญหา การเสริมสร้างพลังอำนาจเป็นกระบวนการพัฒนาคนและกลุ่มบุคคล โดยใช้กระบวนการที่เน้นให้กลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ใช้วิธีการสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ร่วมกันระบุปัญหาของตนเอง วิเคราะห์สาเหตุและความเป็นมาของปัญหาโดยใช้วิจารณ์ญาณในการมองภาพที่ต้องการจะเป็นและร่วมกันพัฒนา (ปรารงค์ทิพย์ อุจรัตน์ และคณะ, 2557)

องค์ความรู้ใหม่

การพัฒนากระบวนการบริหารจัดการเชิงรุกผ่านกระบวนการชี้แนะเพื่อส่งเสริมความสามารถการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน สำหรับครูโรงเรียนห้วยसानยาววิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กลไกกำกับพัฒนาครู 4) กระบวนการ 5) การประเมินผล 6) ปัจจัยสนับสนุน และมีกระบวนการชี้แนะ 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นระบุเป้าหมาย ขั้นวางแผนการชี้แนะ ขั้นชี้แนะและให้คำปรึกษา และขั้นทบทวนและปรับปรุง รายละเอียดดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารจัดการเชิงรุกผ่านกระบวนการชี้แนะเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน สำหรับครูโรงเรียนห้วยส้านยาววิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

สรุปและข้อเสนอแนะ

การพัฒนาครูโดยใช้รูปแบบการบริหารจัดการเชิงรุกผ่านกระบวนการชี้แนะเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน สำหรับครูโรงเรียนห้วยส้านยาววิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กลไกกำกับการพัฒนาครู

4) กระบวนการ 5) การประเมินผล 6) ปัจจัยสนับสนุน และมีกระบวนการชี้แนะ 4 ขั้นตอน ได้แก่ ชั้นระบุเป้าหมาย ชั้นวางแผนการชี้แนะ ชั้นชี้แนะและให้คำปรึกษา และชั้นทบทวนและปรับปรุง ทำให้ครูมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานด้านการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ด้านจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานและการจัดการชั้นเรียนด้านการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้านการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาในชั้นเรียน ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้มีดังนี้คือ ครูยังมีความต้องการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานที่มีรูปแบบการสอน เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย ดังนั้นโรงเรียนจึงควรส่งเสริมให้ครูมีความสามารถในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานและจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ลงมือทำ และฝึกทักษะการคิดขั้นสูง โดยใช้วิธีการสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียน และส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เช่น การเข้าร่วมอบรม สัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การศึกษาดูงาน ควรส่งเสริมให้ผู้ชี้แนะในโรงเรียนพัฒนาตนเองให้มีความรู้ในการช่วยเหลือและให้คำแนะนำให้ครูแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานได้ และผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูที่ปฏิบัติดีนำไปส่งเสริมในการเลื่อนวิทยฐานะได้ ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาการติดตามและประเมินผลการพัฒนาครูผ่านรูปแบบการบริหารจัดการเชิงรุกผ่านกระบวนการชี้แนะเพื่อส่งเสริมความสามารถการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน สำหรับครูโรงเรียนห้วยสำราญวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 เพื่อให้เกิดการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน และควรศึกษาการขยายผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเชิงรุกผ่านกระบวนการชี้แนะในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่สนใจเพื่อส่งเสริมความสามารถการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานของครูในโรงเรียนได้

เอกสารอ้างอิง

- ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน และคณะ. (2565). การจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและผลงานสร้างสรรค์สำหรับนักเรียน. มนุษยสังขมสาร (มสส.), 20(2), 89-110.
- นปภา สกฤพิทักษ์ และธดา สิทธิธาดา. (2565). การบริหารจัดการเชิงรุกในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา. ใน การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 4 “GRADUATE SCHOOL CONFERENCE 2022 iHappiness: ความสุขและคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืนในยุคสังคมดิจิทัล” (หน้า 945-952). สมุทรสงคราม: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา วิทยาเขตสมุทรสงคราม.
- ปรารงค์ทิพย์ อุจรัตน์ และคณะ. (2557). ผลของโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจต่อการพัฒนาศักยภาพการดูแลตนเองของผู้สูงอายุในชุมชน. วารสารพยาบาลทหารบก, 15(2), 216-224.
- พิณสุดา สิริธรงค์ศรี. (2560). ความรู้ ความคิด ทักษะ และคุณธรรมของครู. ใน ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ และคณะ (บรรณาธิการ). ความเป็นครูและการพัฒนาครูมืออาชีพ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2563). การเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลังกับ PLC เพื่อการพัฒนา. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพยาว์ ยินดีสุข. (2561). การเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลังกับ PLC เพื่อการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โรงเรียนห้วยสำราญวิทยา. (2564). รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self – Assessment Report : SAR) ปีการศึกษา 2563. เชียงราย: โรงเรียนห้วยสำราญวิทยา.

- วีชรา เล่าเรียนดี. (2556). ศาสตร์การนิเทศการสอนและการโค้ช การพัฒนาวิชาชีพ: ทฤษฎีกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2564). คู่มือ การดำเนินการตามหลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินตำแหน่ง และวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตำแหน่งครู. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา.
- _____. (2562). มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561. กรุงเทพมหานคร: 21 เซ็นจูรี่.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). รายงานการศึกษาการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนจากผลการสอบ O-NET และ PISA. กรุงเทพมหานคร: 21 เซ็นจูรี่.
- สีบสกุล นรินทรางกูร ณ อยุธยา. (2564). การบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษาแนวใหม่. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุชีรา มีอาษา. (2558). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับระบบพี่เลี้ยง เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา. ใน ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา คอมพิวเตอร์ศึกษา. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.